

**Міністерство освіти і науки України
Одеський державний аграрний університет**

«Актуальні аспекти розвитку науки і освіти»

**Збірник матеріалів
I Міжнародної науково-практичної
конференції НПП та молодих науковців**

Одеса, 13-14 квітня 2021 р.

Тези доповідей **I Міжнародної науково-практичної конференції НПП та молодих науковців «Актуальні аспекти розвитку науки і освіти».**

Опубліковані результати наукових досліджень з ветеринарних, сільськогосподарських, технічних та економічних наук.

Організаційний комітет

Голова комітету

ректор ОДАУ, д-р. вет. н., професор **Брошков М.М.**

Заступник голови комітету –

проректор з НР та МЗ ОДАУ, д-р. вет. н. **Данчук О.В.**

Члени оргкомітету

д-р географ. наук, професор **В.І. Михайлюк**; д-р екон. наук, професор **Г.М. Запша**; д-р екон. наук, професор **І.О. Крюкова**; д-р екон. наук, доцент **О.М. Галицький**; д-р вет. наук, професор **І.І. Панікар**; д-р вет. наук, професор **Л.О. Тарасенко**; д-р с.-г. наук, професор **Р.Л. Сусол**; д-р с.-г. наук, професор **О.П. Решетніченко**; канд. екон. наук, доцент **О.С. Малащук**; канд. географ. наук, **І.В. Леонідова**; канд. техн. наук, професор **А.М. Яковенко**; канд с.-г. наук, доцент **Г.О. Балан**; канд с.-г. наук, доцент **С.О. Петренко**; канд вет. наук, доцент **А.О. Гердева**; канд біол. наук, доцент **В.О. Найда**; канд вет. наук, доцент **Ж.Б. Коренєва**; канд вет. наук, доцент **С.І. Улизько**; канд вет. наук, доцент **К.О. Родіонова**; канд с.-г. наук, доцент **І.Ф. Різничук**; канд. біол. наук, доцент **О.О. Крайнов**; канд. біол. наук, доцент **О.О. Ожован**; к. вет. н., доцент **Гуніч В.В.**

Тези подані в авторській редакції. Усі авторські права належать авторам.
Відповідальний за випуск – О.В. Данчук

References

1. Korniiichuk M.S. Monitoring of phytosanitary status of field crops in technological experiments. Agriculture. 2017;1:93-99.
2. Sabadyn V.Ya Evaluation of collection spring barley varieties for valuable economic features for breeding in the central forest-steppe of Ukraine. Genetični resursi roslin (Plant Genetic Resources). 2020; 26:20-30. DOI: 10.36814/pgr.2020.26.02
3. Babaiants L. Meshterkhazy A. Vekhter O. Methods for breeding and assessing the resistance of wheat and barley to diseases in CMEA Member States. Praha, 1988.

УДК 634.8.07

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСТВА В УКРАЇНІ

О. В. Макуха, кандидат с.-г. наук

Херсонський державний аграрно-економічний університет

В роботі розглянуто сучасний стан та перспективи розвитку виноградарства в Україні

Ключові слова: *виноград, виноградарство, система захисту*

В Україні виноградарство має велике народногосподарське значення. Це зумовлено цінними поживними, лікувально-оздоровчими та дієтичними властивостями свіжого винограду і продуктів з нього (кишмиш, ізюм, сік, компот, варення), невибагливістю винограду до ґрунту та його меліоративною роллю під час освоєння схилів, кам'янистих і піщаних земель.

Виноградарство, займаючи незначну питому вагу від площі сільськогосподарських угідь (0,9% у Херсонській та Миколаївській областях), суттєво впливає на рівень соціально-економічного розвитку регіонів, є важливою бюджетоутворюючою складовою агропромислового комплексу України. Продукція галузі має виняткове значення для підвищення якості життя населення.

Корисні властивості винограду (поживна цінність, смакові якості) зумовлені вмістом в ягодах цукру в кількості від 12 до 30% залежно від сорту та умов вирощування. Цукри винограду складаються в основному з найбільш легкозасвоюваних – глюкози та фруктози. За енергетичною цінністю 1 кг винограду при цукристості 18-28% дорівнює 750-800 ккал і забезпечує 25-30% добової потреби людини в енергії. Поживна якість 1 кг винограду вища, ніж 1 л молока або 1 кг картоплі, яблук, груш чи персиків.

Крім цукрів, в ягодах винограду містяться органічні кислоти (винна, яблучна, лимонна, янтарна, щавлева), вітаміни А, С, РР, групи В та інші, макроелементи (кальцій, калій, фосфор, натрій, магній, сірка, залізо) та понад 20 мікроелементів. Важливі також інші біологічно активні речовини: ферменти, амінокислоти, фітонциди, ароматичні, дубильні, фенольні сполуки. Пектинові речовини, що містяться в шкірочці сортів із забарвленими ягодами, сприяють виведенню з організму радіоактивних металів.

Виноград завдяки високій калорійності та наявності біологічно активних сполук допомагає при недокрив'ї, розладі нервової системи, порушенні обміну речовин в організмі. Лікування виноградом (ампелотерапія) дає добрі результати при шлункових, ниркових, легеневих захворюваннях, порушенні серцево-судинної діяльності. Науково-обґрунтована норма споживання свіжого винограду на одну людину становить 8-10 кг на рік.

Найбільше розповсюдження виноградарство як галузь отримало на півдні України (Одеська, Миколаївська, Херсонська області) та в західному регіоні (Закарпаття), на долю

яких припадає 90,1% виробленого винограду. Херсонська область займає третє місце в рейтингу регіонів України після Одеської та Миколаївської областей за виробництвом виноградної продукції, обсяг якої складає 10,9% від валового збору по Україні.

Площа виноградників у плодоносному віці у Херсонській області складає 5,4 тис. га (7,8% від загальної площі по Україні), у тому числі столових сортів – 1,3 тис. га. В останні роки врожайність винограду в Херсонській області коливалась у межах 65,4-94,4 ц/га та була вищою, ніж по Україні, у середньому, на 25%.

Сучасний стан галузі характеризується скороченням площ виноградників, їх високою зрідженістю, недосконалим розміщенням і старінням, низьким рівнем та значними коливаннями врожайності по роках, незадовільними селекційними категоріями садивного матеріалу, відсутністю сучасної матеріально-технічної бази.

Виробництво столового винограду в Україні скоротилось до 0,9 кг на людину в рік, що не відповідає потребам населення. Свіжий виноград, що завозиться в Україну, може представляти приховану загрозу для здоров'я людей, оскільки часто містить консерванти або залишки пестицидів, які не завжди можна вчасно виявити.

Збільшення обсягів виробництва винограду з метою забезпечення населення високоякісною екологічно безпечною продукцією є пріоритетним завданням промислового виноградарства України. Низька ефективність виробництва винограду пов'язана з недотриманням елементів технології вирощування, незадовільним матеріально-технічним забезпеченням, недостатнім впровадженням високопродуктивних сортів, адаптованих до ґрунтово-кліматичних умов зони, недосконалістю захисту від шкідливих організмів.

Вирішальне значення має створення сучасного сортименту винограду, насиченого багатством форм, забарвлень, технологічних та смакових якостей, що характеризується комплексом господарсько-цінних ознак та адаптивних властивостей.

Існуючі системи захисту винограду від шкідливих організмів спрямовані на інтенсивне використання хімічних засобів без відповідного обґрунтування в екологічному та економічному відношенні. Такий підхід призводить до невиправданих витрат коштів на захист рослин, погіршення економічних показників вирощування культури, негативних наслідків для довкілля.

Все більше визнання отримує ідея переходу від проведення заходів проти окремих шкідливих організмів до управління екосистемами, від домінування хімічного методу до інтегрованого захисту, який повинен являти собою оптимальну комбінацію заходів і засобів захисту рослин для конкретної зони, культури, умов її вирощування, спрямовану на зменшення негативного впливу шкідливих організмів на формування врожаю при збереженні корисної ентомофауни.

УДК 581.527(477.74)

ЗМІНА ВИДОВОГО СКЛАДУ ФЛОРИ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я ПІД ДІЄЮ АНТРОПОГЕННИХ ФАКТОРІВ

Бондар Л.П., кандидат біологічних наук, доцент,
Одеський державний аграрний університет, Україна, м. Одеса

Проаналізовано зміну флори Північно-Західного регіону під дією антропогенних факторів та розглянуто проблеми її охорони та раціонального використання. Дослідження показали, що під впливом антропогенних факторів відбуваються достатньо великі зміни в кількісному та якісному складі флори. В результаті проведеної науково-дослідної роботи рекомендовано перелік заходів спрямованих на збереження рослин Північно-Західного Причорномор'я.

Балан Г.О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ХВОРОБ РІПАКУ ОЗИМОГО В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	333
Горяїнова В.В., Батова О.М. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХИСТУ ПШЕНИЦІ ВІД БОРОШНИСТОЇ РОСИ В УМОВАХ ННВЦ «ДОСЛІДНЕ ПОЛЕ» ХНАУ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА	335
Баранець Л. О., Перепелиця Р. Ю. ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ХВОРОБИ ВСИХАННЯ «ПАРАЛІЧУ» ГРЕБЕНІВ ВІНОГРАДУ (BUNCH STEM NECROSIS) В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	337
Попова Л.М., Шаріпова К.Р. БІОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНОЗЕМНИХ ГІБРИДІВ МОРКВИ ДЛЯ ТРИВАЛОГО ЗБЕРІГАННЯ	338
Боринська О.В., Крайнов О.О., Балан Г.О. ОСНОВНІ ХВОРОБИ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ ПШЕНИЦІ ТА ОЗИМОГО ЯЧМЕНЮ І СОРТОВА СТІЙКІСТЬ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ	340
Непран І.В., Бабкова А.О. ПОШИРЕННЯ АМБРОЗІЇ ПОЛИНОЛИСТОЇ – ЗАГРОЗА ДЛЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	343
Станкевич С.В. КАРАНТИННІ ХВОРОБИ ОБМЕЖЕНО ПОШИРЕНІ В УКРАЇНІ	345
Песарогло О.Г. ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ КАРОТИНОЇДІВ В ЛИСТІ САЛАТУ ЗЕЛЕНОВОГО (Lollo Bionda)	347
Губенко Л. В., Вєтрова Н. О. ВПЛИВ АГРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ УМОВ НА ВЕГЕТАЦІЮ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР В КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	349
Sabadyn V.Ya. SOURCES OF VALUABLE SIGNS OF SPRING BARLEY FOR BREEDING IN THE FOREST-STEPPE OF UKRAINE	352
Макуха О. В. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІНОГРАДАРСТВА В УКРАЇНІ	354
Бондар Л.П. ЗМІНА ВИДОВОГО СКЛАДУ ФЛОРИ ПІВНІЧНО–ЗАХІДНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я ПІД ДІЄЮ АНТРОПОГЕННИХ ФАКТОРІВ	355
Попова Л.В., Немерицька Л.В. ПОШИРЕННЯ ТА БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦИКАДКИ БІЛОЇ METCALFA	357